

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV

Jaké zdravotní problémy hlásili spotřebitelé potravin v ČR do systému Nutrivigilance

Systém Nutrivigilance byl založen pro sběr a analýzu informací týkajících se zdravotních problémů (primárně neinfekčního původu) spotřebitelů potravin v ČR. Podnětů sice není mnoho, ale praxe ukazuje výhody sdílení informací tohoto typu na národní úrovni. Realita bude asi jiná, než naznačuje počet hlášených případů. Možná je to i proto, že se o něm moc neví. Proto se chystá marketingová akce zaměřená na lékárny, praktické lékaře a význam se vysvětluje i jednotlivým KHS.

V únoru 2016 byla vydána roční zpráva systému Nutrivigilance, kde lze nalézt přehled všech informací a hlášených případů za rok 2015. Od počátku roku 2016 bylo do systému nahlášeno celkem 8 případů nežádoucích zdravotních reakcí po konzumaci potravin. Současnou činností pracovníků CZVP, a zároveň výzvou, je snaha zvýšit informovanost veřejnosti o existenci tohoto systému.

Systém Nutrivigilance obdržel od počátku roku celkem 8 hlášení. 7 z nich bylo ohlášeno přímými spotřebiteli, 1 bylo sděleno prostřednictvím pracovníka krajské hygienické stanice. Jednalo se o 3 ženy a 4 muže dospělého věku a 1 kojence, u kterých se vyskytly nežádoucí zdravotní reakce, a to po konzumaci potravin (ořechy v kombinaci s kuskusem, chia semínky a mangem; rýže; zeleninový přírůstek, hamburger; energetický nápoj; párky; sezamová pasta, maso). 2 osoby musely vyhledat lékařské ošetření. Příčinná souvislost pravděpodobná (66 - 100 %) byla vyhodnocena u konzumace para ořechů a přítomnosti alergické reakce (svědivá vyrážka, dušnost). Pravděpodobná příčinná souvislost byla také určena v případě konzumace energetického nápoje a přítomnosti bušení srdce, bolesti hlavy a bolesti na prsou, ke které pravděpodobně došlo díky překročení doporučeného dávkování. V ostatních případech byla příčinná souvislost vyhodnocena jako sporná, nebo nepravděpodobná. U všech osob po vyřazení potravin z jídelníčku nežádoucí reakce vymizely a u nikoho nedošlo (na základě sebehodnocení) k vážnému, ani nevratnému poškození zdraví.

Za pozornost stojí nedávný případ hodnocení zdravotního rizika morfinu v máku - případ ze západních Čech, starý 3 roky a řešený u soudu v Plzni. Dohledávala se komunikace mezi stěžovatelem, SZPI a KHS z roku 2013. Komunikovalo se po 3 letech i s postiženým spotřebitelem (indikoval otravu z máku). Informace, vzhledem k charakteru případu, nejsou veřejné, ale jasně se ukázalo, jak potřebné je mít systém, který podobná hlášení sbírá a hodnotí (v té době ještě systém nutrivigilance neexistoval).

V loňském roce proběhl seminář s pracovníky krajských hygienických stanic (KHS) týkající se spolupráce v rámci problematiky nutrivigilance. Díky setkání se podařilo umístit odkaz systému Nutrivigilance na webové stránky 11 hygienických stanic. Pracovníci KHS za dobu existence systému do něj nahlásili celkem 2 případy od veřejnosti, která se na ně obrátila se svými obtížemi po konzumaci potravin/doplňků stravy. CZVP předalo 3 případy k prošetření KHS z důvodu vykazování známek infekčního charakteru hlášených potíží.

Odborná veřejnost byla v březnu 2016 informována o uplynulých událostech v oblasti nutrivigilance na konferenci "Slezské dny preventivní medicíny".

Pracovníci CZVP připravili nový informační leták pro širokou veřejnost, který by měl být umístěn v čekárnách praktických lékařů, lékárnách... Jeho vydání a následná distribuce se bude nyní odvíjet od dostupných finančních zdrojů.

Pro zvýšení informovanosti veřejnosti o existenci systému Nutrivigilance byla oslovena také řada médií s nabídkou zveřejnění článku o projektu Nutrivigilance. K dnešnímu dni se jej povedlo ve spolupráci s redaktory otisknout v magazínu pro klienty lékárny Dr. Maxe.

Článek je dostupný i elektronicky zde:

https://www.drmax.cz/tiskove-centrum/magazin-maximum/maximum-c-2-2016/maximum_cislo_2_final_nahled1.pdf

. Další dva informační články by měly vyjít v období letních prázdnin.

V Brně dne 27.6.2016

S.Bischofová a J.Ruprich